

РЕШЕНИЕ

№ 6525

гр. София, 19.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15 състав, в публично заседание на 03.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Клавдия Дали и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **8960** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) във връзка с чл. 145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Д. /фамилно име/ Х. /собствено име/, [дата на раждане] в [населено място], И., гражданка на И., оспорва Решение № 1859/ 19.08.2020г. на заместник председателя на Държавна агенция за бежанците, с което е отказано да ѝ бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са въведени отменителните основания по чл.146, т.3 и 4 АПК – издаване на акта при съществени нарушения на процесуални правила - пар. 203-204 от Наръчника за процедури и критерии за определянето на статута на бежанец съгласно Женевската конвенция за статута на бежанците от 1951 година и Протокола за статут на бежанците, издаден от Службата на ВКБООН; чл.63а, ал.5 ЗУБ, чл.75, ал.2 ЗУБ и противоречие с материалния закон – чл.8, ал.1 ЗУБ.

Те са аргументирани в следните насоки:

На първо място се поддържа, че Д. Х. е неомъжена сама жена, принадлежаща към социалната група на жените в И., които се противопоставят на определената на женския пол роля, във връзка с което многократно е била обект на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ. При интервюирането си тя е посочила, че е задържана от полицията два пъти – веднъж, когато носила хиджаба си по начин, по който не е прието и втори път за празненството по случай рождения ѝ ден. Жалбоподателката се спира на 5 случая, показващи, че по-неблагоприятното третиране спрямо жените в И. е не само „хипотетично и недоказуемо”, както сочи административният орган, а

реалност и ежедневие. Излага още, че майка ѝ страда от полиомиелит, нуждае се от непрекъснати грижи, но в И. хората с увреждания остават откъснати от обществото.

На второ място оспорващата се позовава на честността си в рамките на интервюто, когато е говорила и за неблагоприятни за нея факти – че не е християнка, а мюсюлманка и че целта ѝ е била заедно с майка си да стигнат до Германия, където се намира брат ѝ и че една от причините да напуснат И. е тежкото им икономическо състояние. След като органът приема изброените факти за истински, то няма причина и другите споделени от Х. Д. данни за това, че е била арестувана, /макар да липсват доказателства/ да не бъдат ценени.

На трето място в разрез с чл.63а, ал.5 ЗУБ на жалбоподателката не е осигурен интервюиращ от същия пол.

Най-сетне, в нарушение на чл.75, ал.2 ЗУБ органът не е изяснил относимите към молбата за международна закрила факти във връзка с обстановката в страната на произход.

Искането до съда е за отмяна на акта. Претендират се и разноски по чл.38, ал.1, т.2 ЗАДв.

Ответникът, заместник председателят на ДАБ, чрез представител по пълномощие, отрича основателността на жалбата.

Заклучението на рокурора от СГП е за законосъобразност на оспорения акт.

От фактическа страна се установява:

Началото на разглежданото производство е поставено на 23.03.2020г., когато Д. /фамилно име/ Х. /собствено/ се обърнала към ДАБ с искане за закрила. Същия ден молбата е регистрирана с рег. № УП 6203, за което е съставен регистрационен лист с отразявания, че се касае за гражданка на И. с етническа принадлежност персиец, [дата на раждане] в [населено място], религия католик, висше образование, семейно положение неомъжена, езици, които владее английски, персийски. На жалбоподателката са връчени указания за компетентния орган по предоставяне на убежище, статут на бежанец и хуманитарен статут, пребиваване в Република България, както и указания относно реда за подаване на молба за международна закрила, за процедурата, която ще се следва, за правата и задълженията на чужденците, подали молба за закрила в превод на персийски език заедно със списък на организации, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут с приемни в ДАБ при МС. В раздел I „Производство по общия ред” на последните е предвидена възможността да бъде заявено желание за интервюиране от интервюиращ орган или преводач, съответно тълковник от същия пол. /л.82/.

Съставена е Е. дактилоскопна карта BR105C2003230002.

С писмо рег. № М-2427/ 22.04.2020г. ДАНС уведомява ДАБ, че не възразява да бъде предоставена закрила в Република България на регистрираната като Д. Х. в случай, че отговаря на условията по ЗУБ.

На 24.06.2020г. интервюиращият орган З. С. провел интервю с жалбоподателката. Преди началото му на Д. Х. е указано, че целта на интервюто е да бъдат изяснени фактите, свързани непосредствено с нейния проблем и да се изяснят причините, поради които тя е напуснала страната си и е подала молба за закрила в Република България. Пояснено ѝ е, че е в неин интерес да отговаря точно и изчерпателно на зададените въпроси.

В рамките на интервюто търсещата закрила споделила, че е напуснала И. на 19.09.2019г. заедно с майка си, пристигайки като турист във В.. Три години по-рано се

преместили от столицата Т. в М. поради високите наеми и поради заболяването на майка ѝ, тъй като лекарите препоръчали чист въздух. През това време жалбоподателката полагала грижи за майка си. В родината си е полагала труд като управител на ресторант, директор и учител в детска градина, но сочи, че да се жена в И. е тежко, особено когато нямаш съпруг. Заплатите обикновено са по-ниски, винаги има опасност ако забрадката си е паднала малко от главата да те арестуват. Жалбоподателката много се притеснявала да не се случи нещо такова с нея или с майка ѝ.

Д. Х. не се е занимавала с политика в И.. Баща ѝ и дядо ѝ по времето на шаха били против режима. Не е имала проблеми заради религиозната си принадлежност - мюсюлманка, макар при регистрацията ѝ да се е представила за християнка поради страх от неизвестността. Не е влизала във взаимоотношения с армията в И..

На въпроси за конкретния повод да напусне страната си жалбоподателката дала отговор, че причината за това е тежкият здравословен проблем на нейната майка, който водел до социално дистанциран и затворен начин на живот. Преди около година двете поискали издаване на визи за Н., тъй като целта им е да отидат при нейния брат в Германия. Запознали се в човек, който им обещал да ги преведе нелегално до Федералната република. Случило се така, че от влизането им в България през септември 2019г. до март 2020-та година този човек "само ни размотаваше и ни местеше на различни места в страната ви". Когато парите започнали да свършват, братът на жалбоподателката ѝ дал адреса на агенцията за бежанците. Лично към нея заплахи не са отправяни, нито ѝ е оказвано физическо насилие. На два пъти е задържана от полицията: единия път заради хиджаба, тя платила сума пари и образуването производство е приключено. Втория път на рождения ѝ ден, когато по време на празненството полицаите влезли и задържали всички /гости/. Жалбоподателката прекарала една нощ в полицията, била бита, на следващия ден е отведена в съда, където подписала нещо и била освободена.

Запитана за конкретното си искане към Република България, Д. Х. отговорила, че е наясно, че има право да работи и се чувства спокойна. Майка ѝ също се подобрила откакто е тук. Искането ѝ е да останат да живеят в страната.

В протокола от интервюто е отразено провеждането му на разбираем за оспорващата език дари и писменият му текст ѝ е прочетен на същия език без наличие на комуникативни пречки и без възражения и допълнения.

Преписката съдържа Справки № МД-388/ 16.07.2020г., МД 47/ 24.01.2020г. относно ИР И., в които са разгледани правото на свободно движение, паспортен режим, актуална политическа и икономическа обстановка и спазване на човешките права, достъп до образование и здравеопазване.

По искане на жалбоподателката по делото бе приобщена и справка, съставена към 09.10.2020г., разглеждаща отношението спрямо жените на територията на И., в частност третиране и достъп до основни права на жените с трайни физически увреждания в И., както и на жените, които се противопоставят на отредената на женския пол роля в иранското общество. В нея се сочи, че в ИР И. диапазонът на дискриминация срещу жените е различен и се отразява преобладаващо в правното положение, а еманципаторските усилия многократно се потискат от твърди норми в ислямското право. През септември 2018г. Специалният докладчик за положението на правата на човека в И. приветства усилията на настоящото правителство за насърчване и защита на правата на жените. Независимо от официалния ангажимент

на правителството за осигуряване на равенство между половете, твърдите шериатски интерпретации и консервативните културни и обществени норми продължават да ограничават степента, до която жените могат да участват в иранското общество. Според Програмата на О. за развитие И. има една от най-ниските нива на участие на жените в работната сила – само 16,8% от тях са трудово заети, докато при мъжете този показател е 71,2%. В И. от жените не се очаква да общуват открито с неженени и необвързани мъже и обвинените в такова деяние могат да бъдат осъдени на наказание до 99 удара с камшик.

Малко след революцията от 1979г., от мъжете и жените от всички религии се изисква да се придържат публично към консервативните правила за облекло. Жените трябва да покриват цялото си тяло с изключение на ръцете от китката надолу и краката от глезена надолу докато са на публично място. Член 638 от Наказателния кодекс предвижда, че жените, които се появяват на публично място без подходящ хиджаб, биват задържани за период от 10 дни до 2 месеца или плащат глоба между 50 000 и 500 000 риала. Жените, които се появяват публично без подходящ хиджаб, могат също така да бъдат наказани със 74 удара с камшик. Местни източници съобщават, че като цяло ислямският код за облекло не се прилага стриктно, особено в големите градове, но че прилагането се е увеличило след появата на антихиджабското протестно движение през януари 2018г.

Решение № 1859/ 19.08.2020г. на заместник председателя на ДАБ е съобщено на Д. Х. с участието на преводач на 25.08.2020г. Жалбата, въз основа на която е образувано делото, е депозирана в ДАБ на 8.09.2020г. и е допустима.

При установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решението е издадено от компетентен административен орган в хипотезата на делегация – заповед № 05 392/ 30.06.2020г. на председателя на ДАБ. Спазени са установената форма по чл. 59 АПК и особените процесуални изисквания за приобщаване на становище от ДАНС.

Възражението за нарушение на чл.63а, ал.6 ЗУБ е неоснователно: бе посочено, че в процедурните указания, съобщени на жалбоподателката, е включена възможността интервюто да се проведе от интервюиращ орган от същия пол. Преди началото му обаче иранската гражданка не е заявила такова желание, напротив, уверила е органа, че познава правата си. Интервюто е проведено с участието на преводач от същия пол, което обстоятелство, наред с подробните отговори, е съществена индиция, че жалбоподателката не е ограничавана в изявенията си и била внимателно изслушана. За това свидетелства и обстоятелството, че тя открито е заявила причината, поради която при регистрирането си е посочила принадлежност към християнската религия, което не отговаря на истината.

Относно приложението на материалния закон:

От съществено значение за предоставяне на статут на бежанец съгласно ЗУБ и Женевската конвенция е съществуването на основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, политически убеждения или принадлежност към определена социална група. Преценката следва да конкретна. Задължение на искащия убежище е да представи необходимите елементи за оценка на истинността на изброените факти и обстоятелства. След като достоверността на твърденията му бъде достатъчно добре установена, не е необходимо да се търсят детайлни потвърждения на изложените факти, съмненията следва да се разрешават в полза на искащия убежище, освен ако няма основателни причини това да не се прави. Фактите и

обстоятелствата за целите на предоставянето на статут на бежанец следва да се оценяват в сътрудничество с молителя.

Понятието "преследване" по смисъла на чл.8, ал.4 и ал.5, дефинирано като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, което би довело до извършване на деяния по чл.12, ал.1, т.1-3. За да може да се квалифицират като преследване по смисъла на чл. 8 ЗУБ, събитията, които са претърпени или представляват заплаха, трябва да: - са достатъчно тежки, според тяхното естество или повторение, или да представляват сериозно посегателство на правата на човека, например живота, свободата или физическата цялост, или след преглед на всички елементи в досието се установи, че те очевидно не позволяват на лицето, което ги е претърпяло, да продължи да живее в страната по произход, и - се основават на една от причините за преследване по чл. 8 раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политически убеждения.

Понятието раса включва принадлежност към различни етнически групи. Като общо правило може да се приеме, че преследването е на расова основа, когато преследвачът възприема обекта на преследването като принадлежащ към друга расова група, различна от неговата, от което произтича действителна или въображаема разлика и това е мотивът на неговите действия. Хипотезата е неотнормирана към разглеждания случай - молителката не навежда каквито и да било доводи в тази насока.

Религия - понятието религия може да се разбира в широк смисъл и да включва теистични, не теистични или атеистични вярвания. Преследването по религиозни причини може да приеме различни форми, от пълна забрана за практикуване на култа и религиозно образование до тежки дискриминационни мерки срещу лицата, принадлежащи към определена религиозна група. За да има преследване на кърняването трябва да бъде достатъчно тежко. Д. Х. не твърди преследване по отношение на религия.

Националност - не трябва да се разбира изключително в смисъл на гражданство, но също така означава принадлежност към определена група поради културна или езикова идентичност или още чрез връзки с население на друга държава. Бежанската история на чужденката не съдържа твърдения за осъществено преследване по отношение на нейната националност.

Социална група - определена социална група е обикновено съставена от лица от една и съща среда, които имат еднакви навици или еднакъв социален статус и пр. Опасенията от преследване на това основание може често да се пресичат с опасения от преследване по други причини, например раса, религия или националност. Принадлежността към социална група може да бъде приписвана от преследвача на лицето или на групата, станали жертва на преследването. В разглеждания случай се инвокира преследване на гражданката на И. поради принадлежността ѝ към социалната група на жените в И., които се противопоставят на отредената на женския пол роля.

В рамките на интервюто жалбоподателката сочи, че лично към нея заплахи не са отправяни, нито ѝ е оказвано физическо насилие. Разказва за два случая,

когато е била задържана от полицията: единия път заради хиджаба, тя платила сума пари и образуваното производство е приключено, а втория път на рождения ѝ ден, когато по време на празненството полицаите влезли и задържали всички /гости/. Д. Х. прекарала една нощ в полицията, била бита, на следващия ден е отведена в съда, където подписала нещо и била освободена. Споделени без детайли, двата случая, ценени в съвкупност с останалите заявени в интервюто обстоятелства препятстват обосноваване на извод за осъществено спрямо жалбоподателката преследване така както то е дефинирано в чл.8, ал.4 ЗУБ като съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост. Действително, шериатските традиции в И. са свързани със строги изисквания към външния вид на жените и според публично достъпната информация могат да доведат до задържане в полицията /и дори до наказание/, но случаят, за който споделя Д. Х., не може да бъде ценен като акт на преследване. Колкото до втория случай, жалбоподателката се въздържа да заяви кои обстоятелства от празненството са дали повод за отвеждане на гостите и нея в полицията. И двата случая не са конкретизирани във времето /дали са се случили в Т. или в М./. Този пропуск бива преодолян едва с жалбата, където тя се спира на още три ситуации на осъществени към нея посегателства отново без отнасяне към определен времеви период, които не бяха потвърдени в съдебно заседание. Поради това съдът ги цени със засилена критичност.

Административният орган е подложил на подробен анализ бежанския разказ на иранската гражданка, оценявайки споменатите от нея случаи като хипотетични и непроверими и некореспондиращи с разрешението Д. Х. да напусне страната, както тя в рамките на интервюто сочи, по лични и икономически причини /заедно с майка си да стигне до Германия, където е брат ѝ/. В интервюто декларира, че не е арестувана, съдена, осъждана, не се е занимавала с политика, не е членувала в политически партии и организации. Изрично заявява, че не е заплашвана от никого и не ѝ е било оказвано насилие.

Ето защо крайният извод за отсъствие на материалноправните предпоставки за предоставяне на бежански статут на жалбоподателката е правилен.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. С цел да се даде отговор относно наличието на предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, следва да се разгледат в сравнителен план трите вида „тежки посегателства“ по чл. 9, ал. 1 ЗУБ и да се съобрази и решение на Съда на Европейския съюз от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/2007 г. Използваните в член 15, букви а) и б) от Директива 2004/83/ЕО относно минимални стандарти относно условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила изрази

„смъртното наказание“, „екзекуцията“, както и „изтезанието или нечовешкото или унизителното отнасяне или наказание, наложени на молител“, абсолютно идентични на тези, посочени в ЗУБ обхващат ситуации, при които молителят за хуманитарен статут е специфично изложен на опасността от определен вид посегателство. От друга страна, посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директивата като изразяващо се в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, обхваща една по-обща опасност от посегателство - по-скоро се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, отколкото определени насилия. Освен това тези заплахи са присъщи на обща ситуация на „въоръжен вътрешен или международен конфликт“. На последно място, разглежданото насилие в основата на посочените заплахи е квалифицирано като „безогледно“, термин, който предполага, че насилието може да се разпростира към лица без оглед на личното им положение. В този контекст изразът „лични“ трябва да се разбира като обхващащ посегателства, насочени срещу цивилни лица без оглед на тяхната самоличност, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата. Това тълкуване, което е в състояние да осигури приложно поле, присъщо на член 15, буква в) от Директивата, не се опровергава от формулировката на съображение 26 от нея, според което опасностите, на които изобщо е изложено населението или част от населението на една страна, обикновено не представляват сами по себе си индивидуални заплахи, които могат да бъдат квалифицирани като тежки посегателства. Макар това съображение да предполага, че само обективното констатиране на свързана с общата ситуация в дадена страна опасност по принцип не е достатъчно за установяване, че прогласените в член 15, буква в) от Директивата условия са изпълнени по отношение на определено лице, неговата редакция чрез използването на израза „обикновено“ все пак допуска хипотезата за извънредна ситуация, която би се характеризирала с толкова висока степен на опасност, че да съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че това лице индивидуално би се изложило на разглежданата опасност. Извънредният характер на тази ситуация се потвърждава и от факта, че съответната закрила е субсидиарна и според общия смисъл на член 15 от Директивата, тъй като дефинираните в букви а) и б) от този член посегателства предполагат ясна степен на индивидуализация. Макар несъмнено да е вярно, че колективни фактори играят съществена роля за прилагането на член 15, буква в) от Директивата, в смисъл че съответното лице спада, както други лица, към кръг от потенциални жертви на безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт, това не променя факта, че тази разпоредба трябва да представлява обект на

систематично тълкуване в съответствие с другите две посочени в член 15 ситуации и следователно трябва да се тълкува в тясна връзка с тази индивидуализация. В това отношение следва да се уточни, че колкото по-способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила. Съгласно посоченото решение на СЕС член 15, буква в) от Директивата във връзка с член 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че: съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Съществуването на въоръжен конфликт трябва да бъде признато с оглед прилагането на член 15, буква в, когато редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или когато се сблъскват две или повече въоръжени групи, без да е необходимо този конфликт да може да бъде квалифициран като въоръжен конфликт, който няма международен характер по смисъла на международното хуманитарно право и без интензитетът на въоръжените сблъсъци, равнището на организираност на наличните въоръжени сили и продължителността на конфликта да бъдат предмет на преценка, отделна от тази за степента на насилие, съществуващо на въпросната територия – решение от 30 януари 2014 г. на СЕС по дело C-285/2012г.

В чл. 75, ал. 2 ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут от страна на председателя на ДАБ се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. В конкретния случай това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на фактите и обстоятелствата, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила, в частност - предоставяне на хуманитарен статут. В решението на председателя на ДАБ е направена преценка на ситуацията в страната, чрез позоваване на справки от дирекция „Международна дейност“, които не дават основание да се приеме, че степента на безогледно насилие в страната е достигнала онова ниво на опасност от тежки посегателства, което да е основание за предоставяне на хуманитарна закрила на базата на общата ситуация.

При горния анализ се налага изводът за липса на основания по чл. 146 от

АПК, обуславящи унищожаемост на оспорения административен акт.
Мотивиран така, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. Х., [дата на раждане] в [населено място], И.,
гражданка на И., срещу Решение № 1859/ 19.08.2020г. на заместник
председателя на Държавна агенция за бежанците.
Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния
административен съд в 14-дневен срок от връчване на преписи на страните.

СЪДИЯ: